

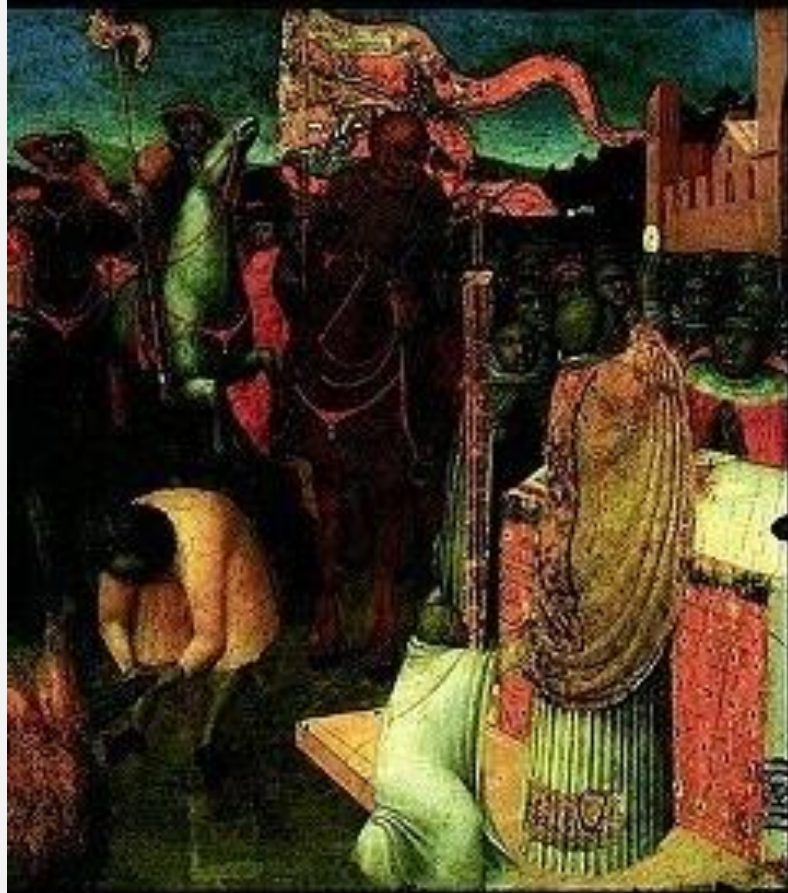
מאות 12-13: מינות, קורפוס קריסטי ומסדרי המנדיקנטים

יסכה הרני

Corpus Christi

The Eucharist in Late Medieval Culture

Miri Rubin

PENGUIN CLASSICS

THOMAS OF MONMOUTH

The Life and Passion of William of Norwich

Ὁ ΔΕΙΠΝΟΣ

Ὁ ΜΥΣΤΙΚΟΣ

ΙϞ

ΛϞ

הבשורה – יוחנן ו: 51 – 58

יִשׁוּעַ אָמַר: ⁵¹אֲנִי הֶלֶחֶם הַחַי
הַיּוֹרֵד מִן הַשָּׁמַיִם. אִם יֹאכַל אִישׁ
מִן הֶלֶחֶם הַזֶּה יַחְיֶה לְעוֹלָם.
וְהֶלֶחֶם אֲשֶׁר אֶתֵּן הֵרִיִּהוּ בְּשָׂרִי
בְּעַד חַיֵּי שָׁל הָעוֹלָם. ⁵²הַתּוֹכְחוּ הַשּׁוֹמְעִים זֶה
עִם זֶה וְאָמְרוּ: "אֵיךְ יָכוֹל זֶה לָתֵת לָנוּ אֶת בְּשָׂרוֹ
לְאָכְלוֹ?" ⁵³אָמַר לָהֶם יִשׁוּעַ: "אֲמֵן אָמֵן אֲנִי אוֹמֵר
לָכֶם, אִם לֹא תֹאכְלוּ אֶת בְּשָׂרִי בֶן-הָאָדָם וְלֹא
תִּשְׁתּוּ אֶת דָּמִי, אֵין לָכֶם חַיִּים בְּקִרְבְּכֶם.

54 הָאֹכֵל אֶת בְּשָׂרִי וְשׂוֹתֶה אֶת דָּמִי יֵשׁ לוֹ חַיִּי
עוֹלָם וְאֲנִי אֶקִּים אוֹתוֹ בַּיּוֹם הָאַחֲרוֹן, 55 כִּי
בְּשָׂרִי הוּא מֵאֲכָל אֲמַתִּי וְדָמִי הוּא מִשְׁקָה
אֲמַתִּי. 56 הָאֹכֵל אֶת בְּשָׂרִי וְשׂוֹתֶה אֶת דָּמִי
שׂוֹכֵן בִּי וְאֲנִי בּוֹ. 57 כְּמוֹ שֶׁהָאֵב הַחַי שֶׁלַח אוֹתִי
וְאֲנִי חַי בְּגִלְלֵהָ אֵב, גַּם הָאֹכֵל אוֹתִי אֵף הוּא
יִחְיֶה בְּגִלְלִי. 58 זֶהוּ הַלְּחֵם אֲשֶׁר יֵרֵד מִן
הַשָּׁמַיִם: לֹא כְּמוֹ שֶׁאָכְלוּ הָאֲבוֹת וּמֵתוּ. הָאֹכֵל
אֶת הַלְּחֵם הַזֶּה יִחְיֶה לְעוֹלָם."

חג
קורפוס
כריסטי

Festum
Corporis
et
Sanguinis
Christi

ההגשה

כ': בָּרוּךְ אַתָּה, ה' אֱלֹהֵינוּ, מֶלֶךְ הָעוֹלָם,
הַמוֹצִיא לֶחֶם מִן הָאָרֶץ.

ע': אָמֵן.

לָךְ אָנוּ מַגִּישִׁים אֶת אֲשֶׁר נָתַתְּ בְּיָד
רַחֲבָה, אֶת פְּרִי הָאֲדָמָה אֲשֶׁר גָּם
הָאָדָם עָמַל בּוֹ; יְהִי רָצוֹן מִלְּפָנֶיךָ
שִׂיְהִיָּה לָנוּ לֶחֶם חַיִּים.

ע': בָּרוּךְ ה' לְעוֹלָם וָעֶד.

כ': בָּרוּךְ אַתָּה, ה' אֱלֹהֵינוּ, מֶלֶךְ הָעוֹלָם,
בוֹרֵא פְּרֵי הַגָּפֶן.

ע': אָמֵן.

לָךְ אָנוּ מִגִּישִׁים אֶת אֲשֶׁר נָתַתְּ בְּיָד
רְחֻבָּהּ, אֶת דַּם הָעֵנָב אֲשֶׁר גַּם הָאָדָם
עָמַל בּוֹ; יְהִי רָצוֹן מִלְּפָנֶיךָ שִׂיְהִי לָנוּ
כּוֹס יְשׁוּעוֹת.

ע': בָּרוּךְ ה' לְעוֹלָם וָעֶד.

אָמְרוּ לוֹ: "אִם כֵּן, מָה הָאֹת שְׂאֵתָה עוֹשֶׂה לְמַעַן נִרְאֶה וְנֵאֱמִין
בְּךָ? מָה אַתָּה פּוֹעֵל? 31 אַבּוֹתֵינוּ אָכְלוּ אֶת הַמָּן בַּמִּדְבָּר, כְּמוֹ
שֶׁכָּתוּב: 'לֶחֶם מִן הַשָּׁמַיִם נָתַן לָמוֹ לְאָכֹל'."

32 הַשֵּׁיב לָהֶם יִשׁוּעַ: "אֲמֵן אֲמֵן אָנִי אוֹמֵר לָכֶם,
לֹא מִנְשֶׂה נָתַן לָכֶם אֶת הַלֶּחֶם מִן הַשָּׁמַיִם אֱלֹא אָבִי נֹתֵן לָכֶם אֶת
הַלֶּחֶם הָאֱמֵתִי מִן הַשָּׁמַיִם,
33 כִּי לֶחֶם הָאֱלֹהִים הוּא הַיּוֹרֵד מִן הַשָּׁמַיִם וְנֹתֵן חַיִּים לְעוֹלָם."

הבשורה – יוחנן ו: 51 – 58

יִשׁוּעַ אָמַר: ⁵¹אֲנִי הֶלֶחֶם הַחַי
הַיּוֹרֵד מִן הַשָּׁמַיִם. אִם יֹאכַל אִישׁ
מִן הֶלֶחֶם הַזֶּה יַחְיֶה לְעוֹלָם.
וְהֶלֶחֶם אֲשֶׁר אֶתֵּן הֵרִיֵּהוּ בְּשָׂרִי
בְּעַד חַיֵּי שָׁל הָעוֹלָם. ⁵²הַתּוֹכְחוּ הַשּׂוֹמְעִים זֶה
עִם זֶה וְאָמְרוּ: "אֵיךְ יָכוֹל זֶה לָתֵת לָנוּ אֶת בְּשָׂרוֹ
לְאָכְלוֹ?" ⁵³אָמַר לָהֶם יִשׁוּעַ: "אֲמֵן אָמֵן אֲנִי אוֹמֵר
לָכֶם, אִם לֹא תֹאכְלוּ אֶת בְּשָׂרִי בֶן-הָאָדָם וְלֹא
תִּשְׁתּוּ אֶת דָּמִי, אֵין לָכֶם חַיִּים בְּקִרְבְּכֶם.

54 הָאוֹכֵל אֶת בְּשָׂרִי וְשׁוֹתֶה אֶת דָּמִי יֵשׁ לוֹ חַיֵּי עוֹלָם
וְאֲנִי אֶקִּים אוֹתוֹ בַּיּוֹם הָאֲחֵרוֹן, 55 כִּי בְּשָׂרִי הוּא
מֵאֲכָל אֲמַתִּי וְדָמִי הוּא מִשְׁקָה אֲמַתִּי.

56 הָאוֹכֵל אֶת בְּשָׂרִי וְשׁוֹתֶה אֶת דָּמִי שׁוֹכֵן בִּי וְאֲנִי בּוֹ.
57 כְּמוֹ שֶׁהָאֵב הַחַי שָׁלַח אוֹתִי וְאֲנִי חַי בְּגִלְלֵי הָאֵב, גַּם
הָאוֹכֵל אוֹתִי אֵף הוּא יִחְיֶה בְּגִלְלִי. 58 זֶהוּ הַלְּחֵם אֲשֶׁר
יֵרֵד מִן הַשָּׁמַיִם:

לֹא כְּמוֹ שֶׁאֲכָלוּ הָאֲבוֹת וּמָתוּ. הָאוֹכֵל אֶת הַלְּחֵם הַזֶּה
יִחְיֶה לְעוֹלָם."

כ': מה נשגב רז האמונה !

ע': את מותך אנו מבשרים ,

בתחיתך אנו מעידיים

עד אשר תבוא.

מרנא תא !

- **“Hoc est enim corpus meum”**

ככ': דָּרַךְ הַמְּשִׁיחַ וְאֵתוֹ וּבוֹ

בְּאַחֲדוֹת רוּחַ הַקֹּדֶשׁ כָּל כְּבוֹד וְכָל
תְּהִלָּה לָּךְ, אָבִינוּ מִלְּכֵנוּ, לְעוֹלָמֵי
עוֹלָמִים. ע': אָמֵן.

Corpus Christi, Texas

23 אָכֵן אֲנִי קִבַּלְתִּי מֵאֵת הָאֲדוֹן אֶת אֲשֶׁר
גַּם מִסֵּרְתִּי לָכֶם: שֶׁהָאֲדוֹן יִשׁוּעַ, בִּלְיָלָה
שֶׁהִסְגִּיר בּוֹ, לָקַח אֶת הַלֶּחֶם, 24 בִּרְדָּ, בָּצַע
אוֹתוֹ וְאָמַר: "זֶה גּוֹפִי הַנִּבְצָע בְּעֵדְכֶם,
זאת עֲשׂוּ לְזִכְרִי." 25 כֵּן גַּם לָקַח
אֶת הַכּוֹס לְאַחַר הַסְּעוּדָה וְאָמַר: "הַכּוֹס
הַזֶּה הִיא הַבְּרִית הַחֲדָשָׁה בְּדַמִּי, זאת
עֲשׂוּ לְזִכְרִי בְּכָל עֵת שֶׁתִּשְׁתּוּ." 26

**הֵן בְּכָל עֵת שֶׁאַתֶּם אוֹכְלִים אֶת הַלֶּחֶם
הַזֶּה וְשׁוֹתִים מִן הַכּוֹס הַזֶּה, אַתֶּם
מִזְכִּירִים אֶת מוֹת אֲדוֹנֵנוּ, עַד שֶׁיָּבֹא.**

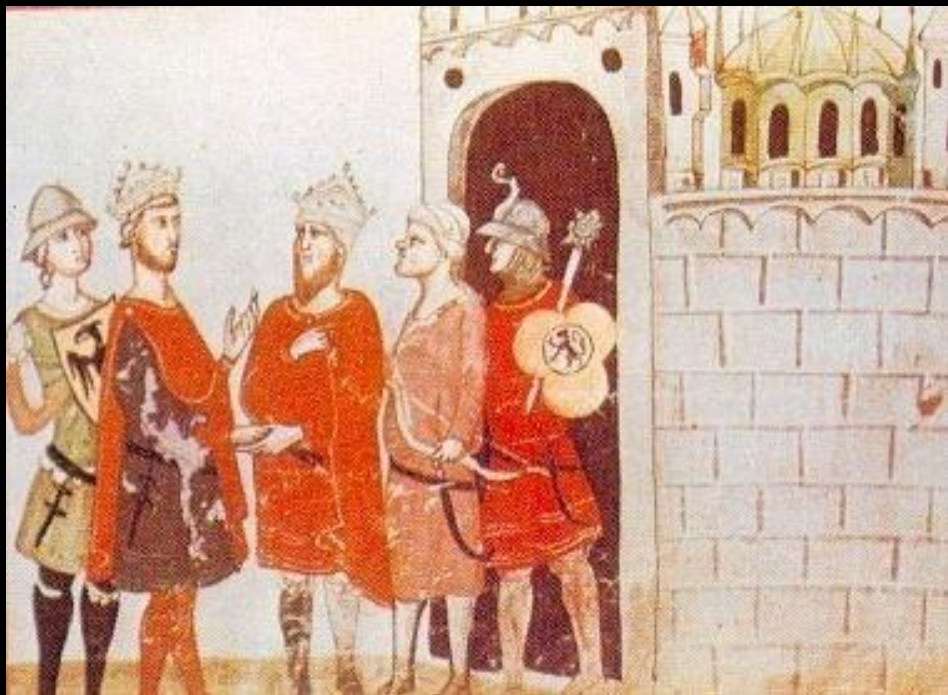
27 לָכֵן מִי שֶׁאוֹכֵל מִהַלֶּחֶם הַזֶּה אוֹ שׁוֹתֶה מִכּוֹס
הָאֶדוֹן שֶׁלֹּא כָּרְאוּי, יִהְיֶה אָשֶׁם לְגַבֵּי גּוֹף הָאֶדוֹן
וְדָמוֹ. 28 יִבְחַן נָא אִישׁ אֶת עַצְמוֹ וְכָךְ יֹאכַל מִן הַלֶּחֶם

וַיִּשְׁתֶּה מִן הַכּוֹס; 29 כִּי הָאוֹכֵל
וְהַשׁוֹתֶה מִבְּלֵי לְנֶהֱגַת הַבְּחִינָה
בְּגוֹף הָאֶדוֹן, אוֹכֵל וְשׁוֹתֶה דֵּין
לְעַצְמוֹ. 30 מִסִּפָּה זֹאת רַבִּים
מִכֶּם חֲלָשִׁים וְחוֹלִים וַיֵּשׁ אֲשֶׁר
מִתּוֹ. 31 אִם נִבְחַן אֶת עַצְמּוֹ
לֹא נִשְׁפֵּט...

אפודיון =
צידה לדרך

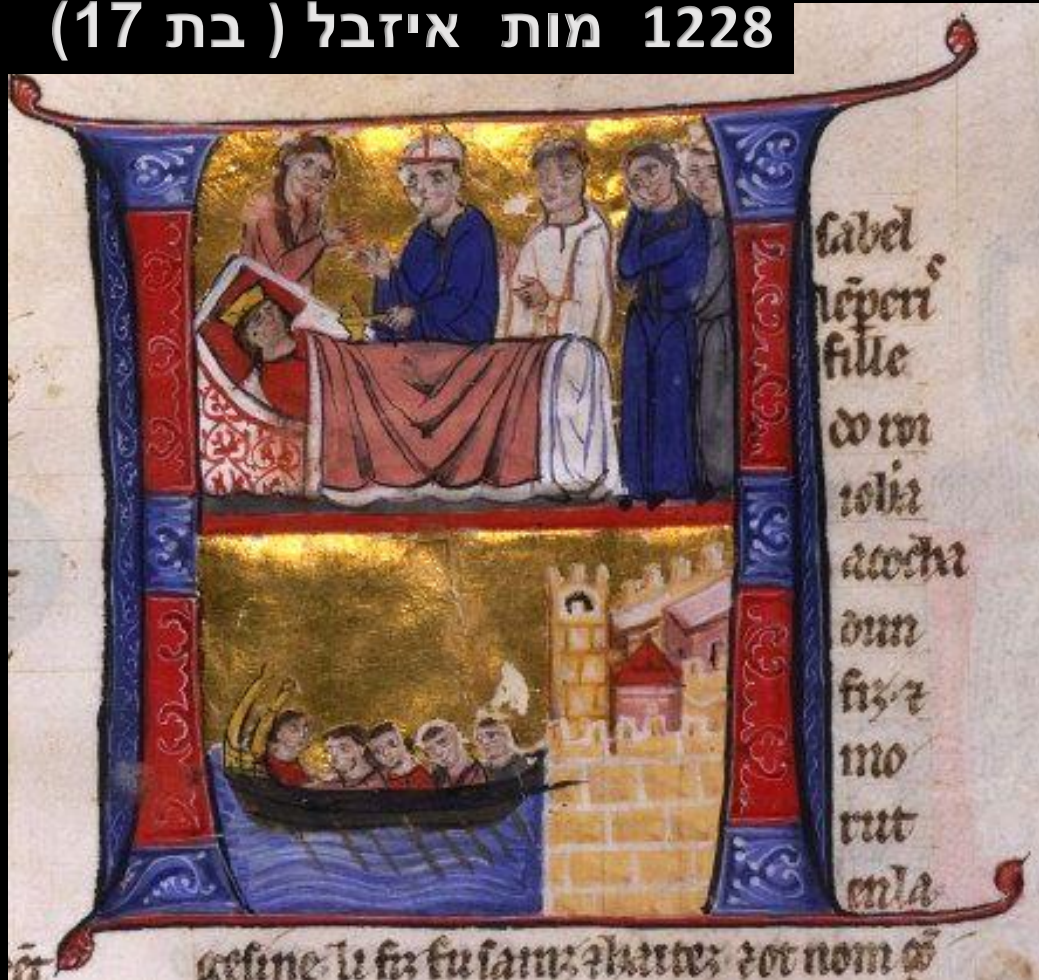
פרידריך II – קיסר האימפריה הרומית
ומלך ירושלים 1228 – 1244

1227 מסע הצלב השישי

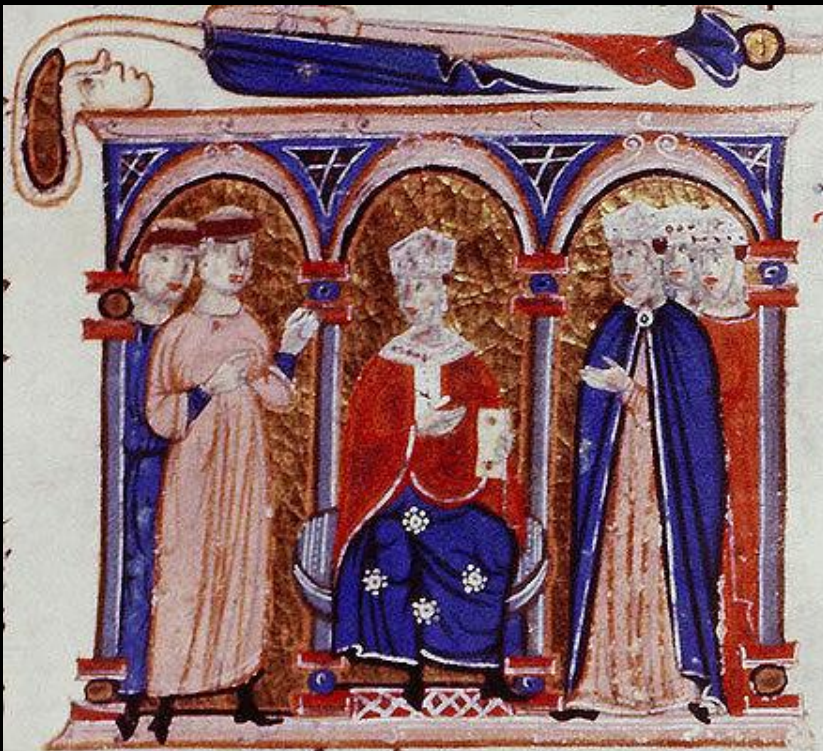
1225 נישואי פרידריך השני קיסר גרמניה
עם איזבל , יורשת ממלכת ירושלים

1228 מות איזבל (בת 17)

החתונה נערכה בעכו, והכתרת המלכה בצור

1245 – קונציל ליון

הכרזה על הקיסר פרידריך ככופר!
נאום חמשת הפצעים של הכנסייה
(אחד מהם - הקיסר פרידריך)

כובע אדום לקרדינלים

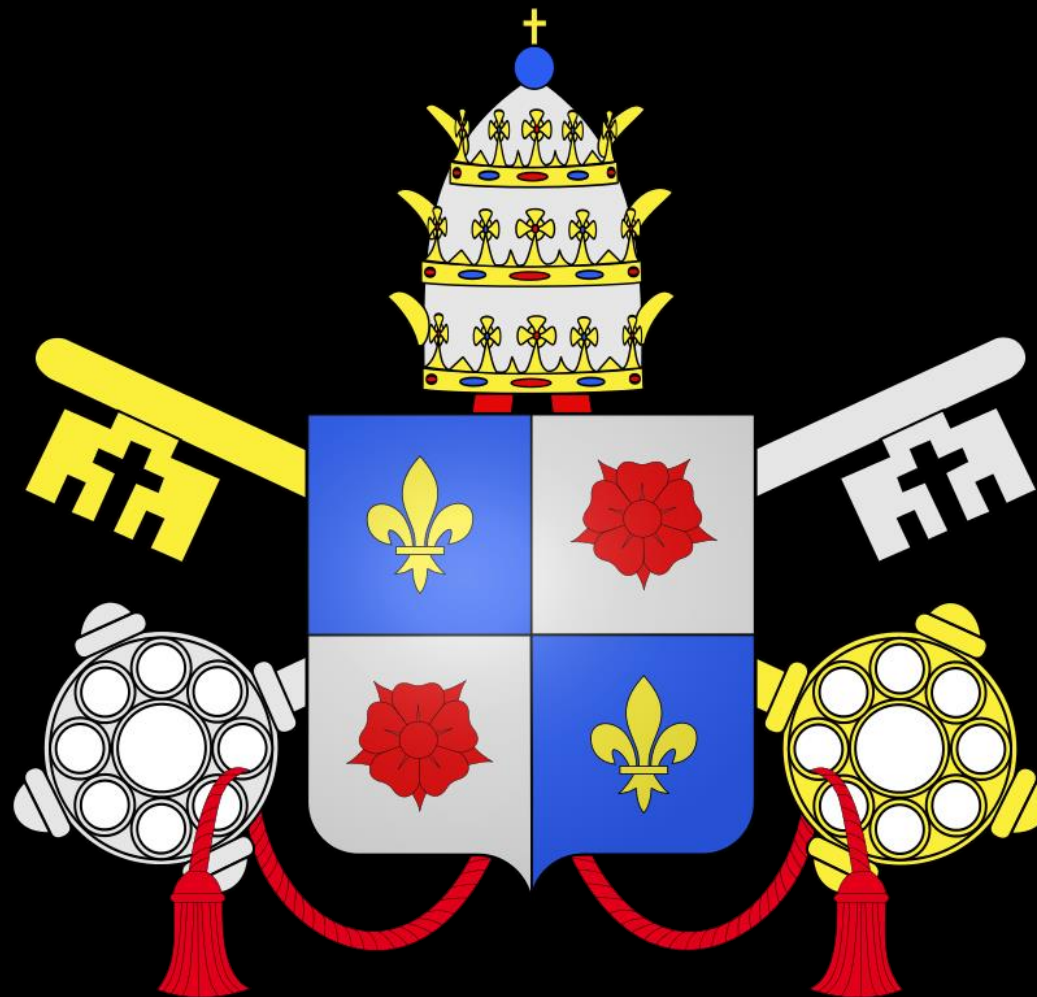
קריאה למסע צלב שביעי

(בראשות לואי מלך צרפת)

Innocentius in concilio lugdunensi.
Innocentius episcopus servus servorum dei
dilectis filiis universitatis magistrorum et
scolarum honorabili consilio salutem et apostolicam
benedictionem. Cum nuper
in concilio lugdunensi quasdam
propositiones super articulis
quibusdam principalibus universitati

1264 - 1195

אורבן IV Jacques Pantaléon , פטריארך ירושלים שעלה לאפיפיורות

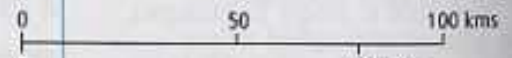
3. THE ALBIGENSIAN CRUSADES 1209-1218

- lands of Raymond of Toulouse and his vassals 1209
- Aragonese territory 1209
- territory taken over by Simon de Montfort 1213

crusader movements

- 1210
- 1211
- 1212
- Toulouse forces
- Aragonese forces 1213
- crusader siege, with date
- Toulouse siege, with date
- battle

מסע הצלב האלביגנדי

מסע הצלב נגד הקתרים
1229 - 1209

ואלדנסים

שלמות Perfectae

[השלמים והשלמות ויתרו על קניין ועל נישואים]

מאמינים Credentes

בית משותף Hospitium

הטפה ונדודים Vita apostolica

עוני כאידאל וכדרך חיים Paupertas

ואלדנסים

- צימצום ופישוט עבודת הקודש

- ערעור על מעמד מרים הבתולה כמתווכת

- הרחבת זכויות הנשים

על בסיס השיבה לברית החדשה והדגשת השוויון הרוחני של כלל המאמינים,
כגון האיגרת אל טיטוס ב' : 2-3 ולוקאס ג' 36 - 39

קאתאריום

- התפשט בכל מעמדות החברה בדרום צרפת
- ההתפשטות כתוצאה מתמיכת האצילים שהיו ל *Credentes*
- נשים רבות מהאצולה הבינונית והגבוהה היו ל *perfectae* .
- ה'שלמות' ויתרו על קניין, משפחה, אכילת מוצרים מן החי וחיו בפשטות וצניעות
- נשים לא יכלו למלא תפקיד של דיאקון או הגמון, אך יכלו להטיף ולהעניק *consolamentum* .

קאתארים

• **התגשמותו של ישוע בבשר הייתה רק למראית עין**

• מרים הייתה מלאך שירד מן השמיים או:

אישה בשר ודם, אשר ישוע אמנם שכן בגופה אך בלא שלקח
דבר ממנה.

מקומה של מרים הקדושה נעדר כליל מן הפולחן הקאתארי,
והאישה לא מלאה כל תפקיד בגאולת המין האנושי.

קאתארים

- האישה נחותה מהגבר, מפתה ומחטיאה
- מקור נשמתה של חוה ברקיע נמוך משל נשמת אדם ועל כן רחוקה ממקור הטוב והאור
- השטן ברא את גופם של אדם וחוה וציוה מלאכים מהרקיע הראשון והשני להכנס בהם
- הנחש פיתה את חוה והזדווג עמה, ועל כן כל הריון מקורו במעשה שטן
- האישה אחראית לנפילת המלאכים
- אישה שתזכה לגן עדן, תוכל רק בגוף גברי

קאתאריום

• גלגול נשמות:

רק נשמה של שלמים תזכה שלא לחזור שוב לגוף בשר ודם

• בזמן הגאולה:

"נשמות הגברים והנשים היו זהות וכל הבדל לא היה ביניהן. כל ההבדל שבין גברים לנשים הוא בבשר שאותו עשה השטן. כאשר תשלנה הנשמות את לבוש הבשר לא יהיה עוד כל הבדל ביניהן"

(לוקאס כ' 34 – 35)

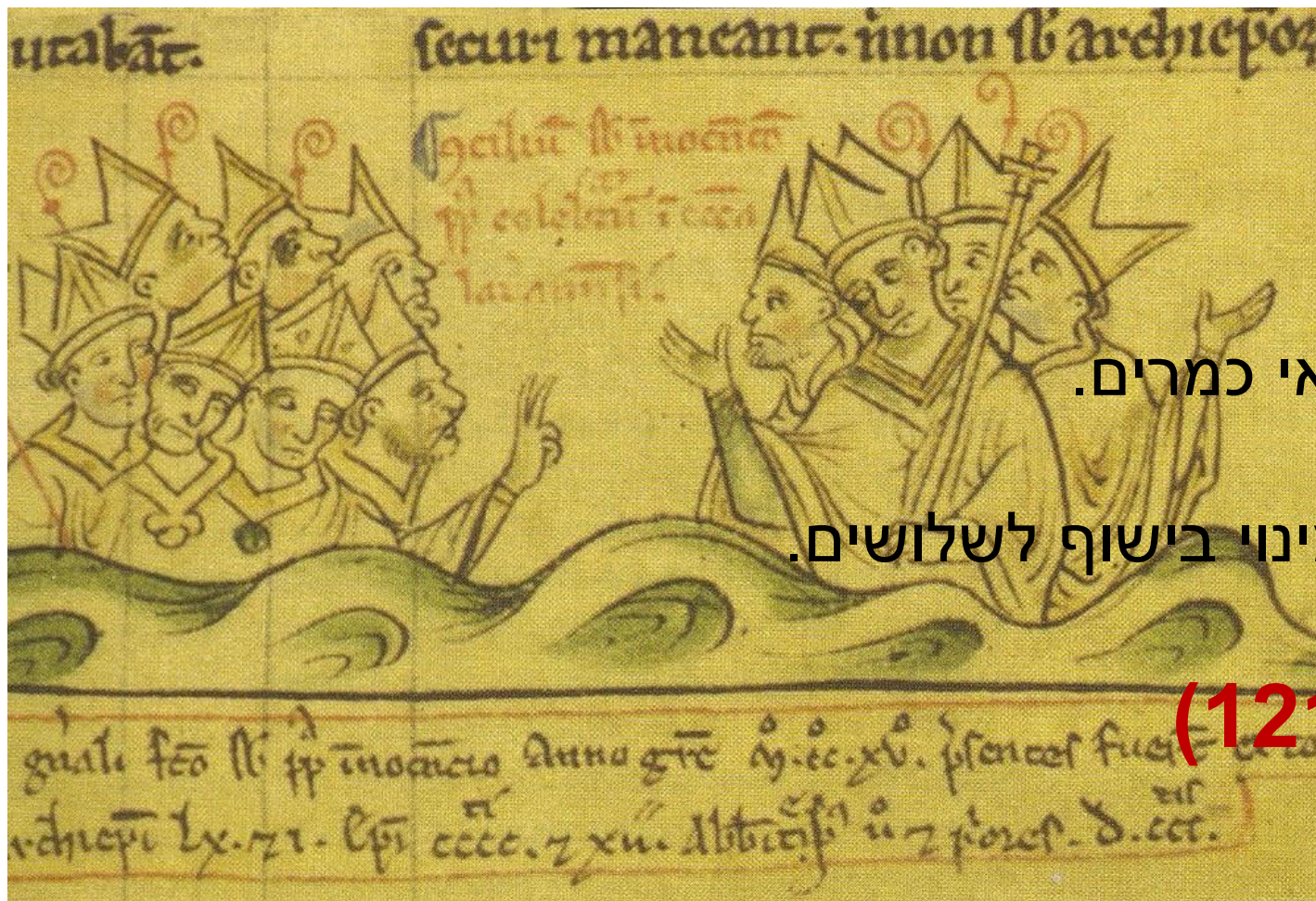
• נישואים אינם סקרמנט וגירושים מותרים בהסכמת הזוג

קאתארים וואלדנסים + לולארדים והוסיטיים

- התנגדות לשבועה: למשפט, לאדנות, לכפייה, למלחמה
- התנגדות להחזקת נכסים ע"י הכנסייה ללא תנאי
- צמצום הפער בין החילונים למכהנים
- שותפות חילונים במיסה על שני מרכיביה
- זכויות מסוימות לנשים כגון קריאה בציבור (בשפה הורנקולרית)

ועידות הכנסייה / קונצילים אקומניים

ועידת סוטרי (1046)

הסדרת ויכוח על כס האפיפיורות.

ועידת לטראנו הראשונה (1123)

סיום מאבק האיננוסטיטורה.

ועידת לטראנו השנייה (1139)

קוד הלבוש של הכמורה, איסור נישואי כמרים.

ועידת לטראנו השלישית (1179)

כללי בחירת האפיפיור והגבלת גיל מינוי בישוף לשלושים.

ועידת לטראנו הרביעית (1215)

עקרון עליונות האפיפיור.

לבוש מיוחד ליהודים ומוסלמים במדינות נוצריות.

טרנסובסטנציאציה

ועידת ליון הראשונה (1245)

הכובע האדום לחשמנים , מס מיוחד לטובת ארץ הקודש
והקיסרות הלטינית של קונסטנטינופוליס.

ועידת ליון השנייה (1274)

אישור המסדרים הפרנציסקני והדומיניקני וסדרי בחירת האפיפיור.

ועידת ויין (1311-1312)

אשר פיזרה את מסדר הטמפלרים.

ועידת פיזה (1409)

נסיון לפתור את הקרע המערבי.

ועידת קונסטנץ (1414-1418)

פתרון הקרע המערבי.

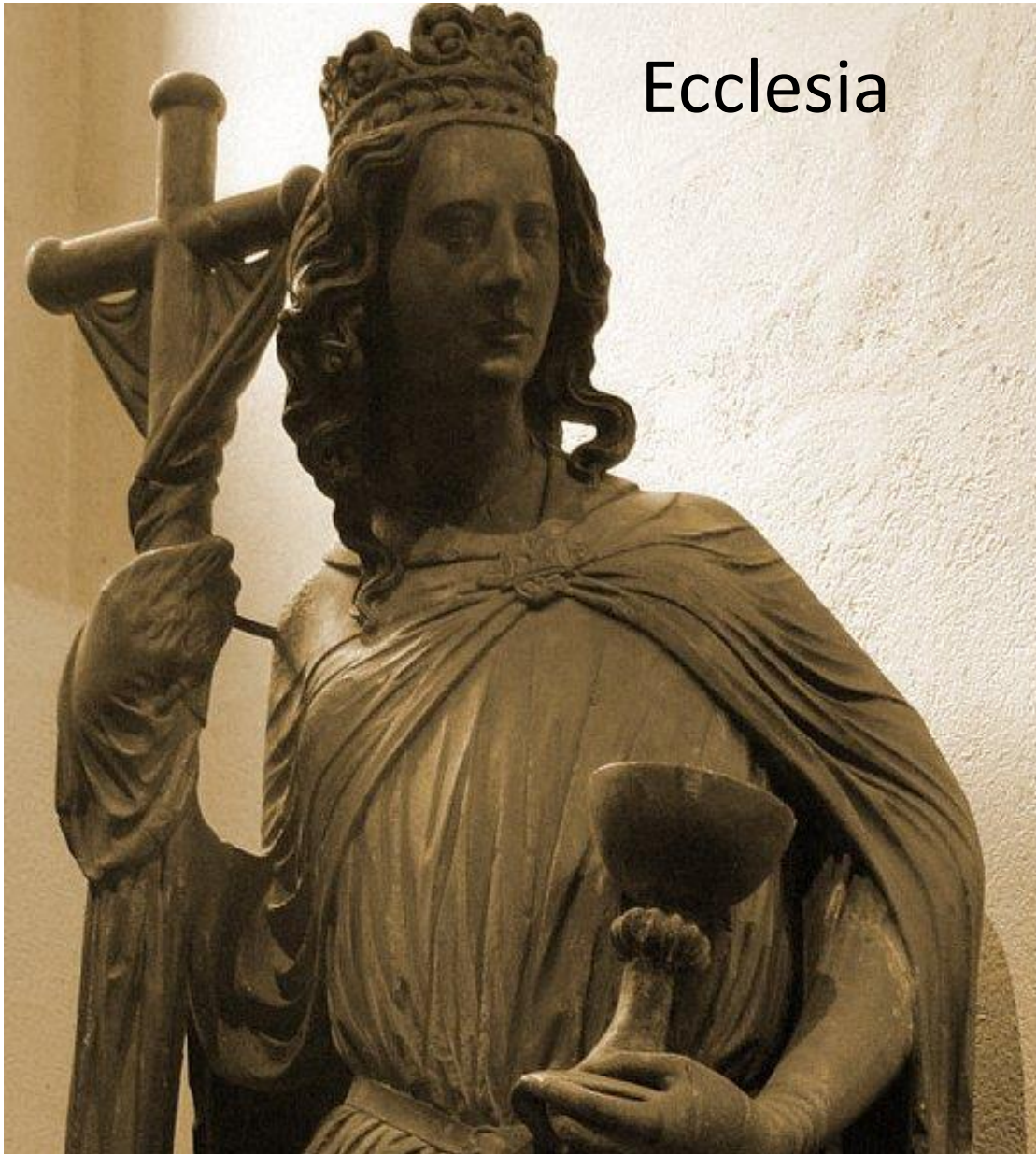
ועידת סיינה (1423-1424)

ועידת בזל (1431-1445)

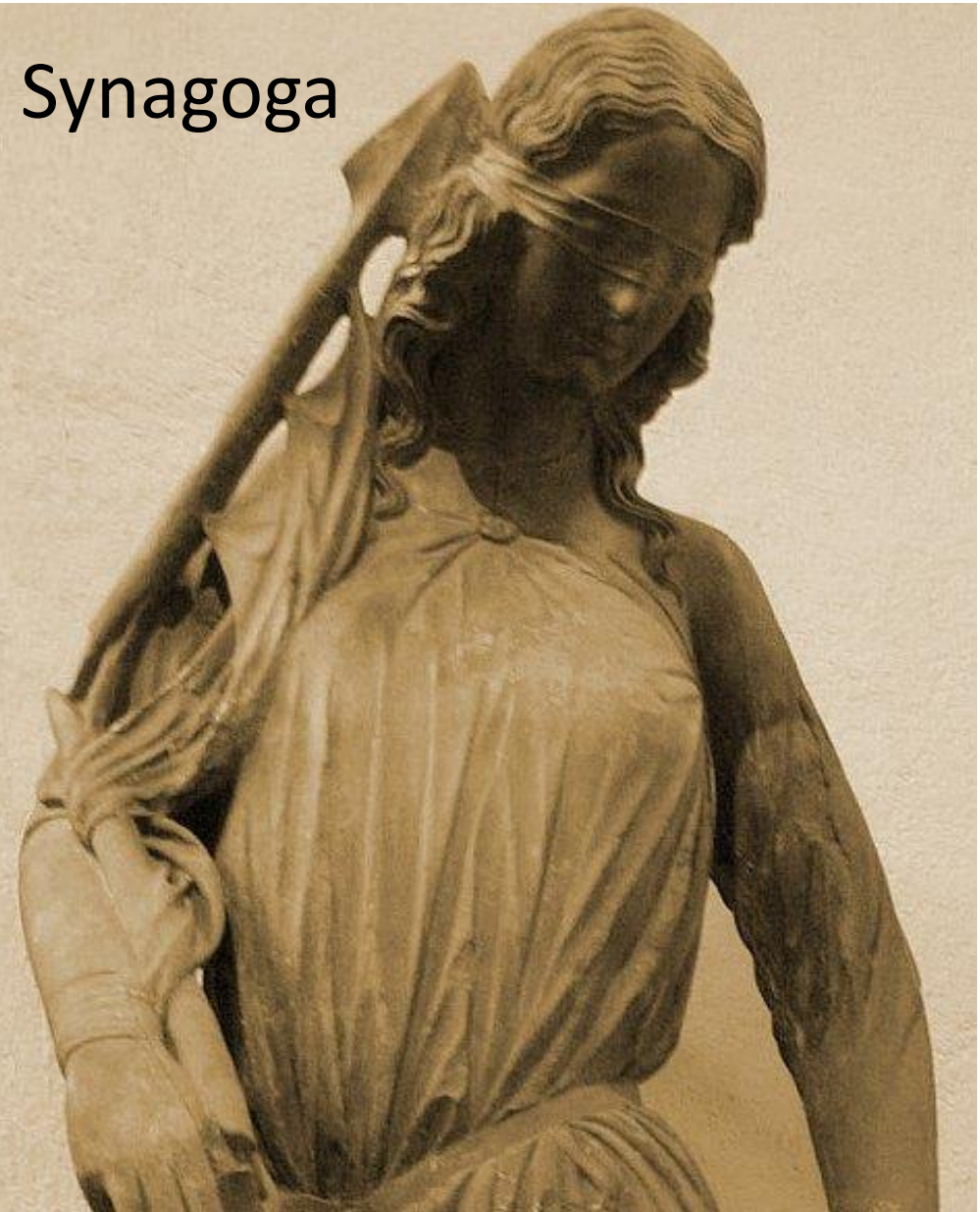
נסיון איחוד עם הכנסייה האורתודוקסית. כנסיות הקתוליות המזרחיות

היחס ליהודים

Ecclesia

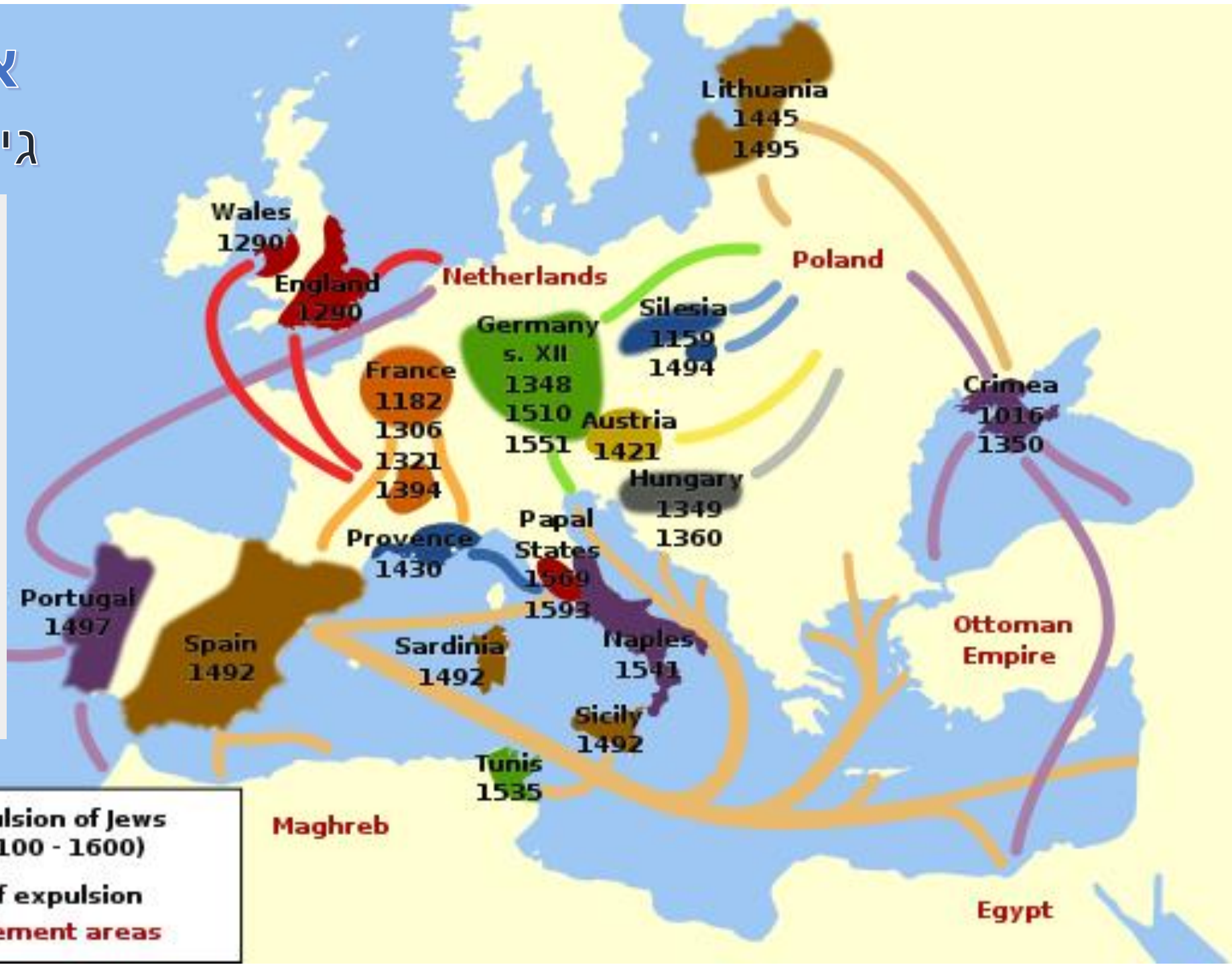

Synagoga

אדוארד הראשון

גירוש היהודים 1290

Tantum ergo Sacramentum
 Veneremur cernui:
 Et antiquum documentum
 Novo cedat ritui:
 Praestet fides supplementum
 Sensuum defectui.

Genitori, Genitoque
 Laus et jubilatio,
 Salus, honor, virtus quoque
 Sit et benedictio:

*Procedenti ab utroque
 Compar sit laudatio.*

V. Panem de caelis praestitisti eis.
 R. Omne delectamentum in se
 habentem.

לָרֵז הָאֵל, לְקָדוֹשׁ כֹּה נִשְׁגָּב;
 נִשְׁתַּחֲוֶה וְנִסְגֹּד בְּרַעְדָּה
 הַסֵּדֶר יִשָּׁן תָּם וְנִסּוּג, חֲלַף
 בְּפָנֵי חֲדוֹשׁ הַבְּרִית בְּתוֹדֵיהָ
 וְאִם חוֹשֵׁי אָדָם נְבוֹכוֹ
 הָאֱמוּנָה אֹר לָנוּ וּבִטְחָהּ

לְאָבִי-עַד וְלִבְנוֹ מוֹלְדוֹ
 נֹאמֵר הַלֵּל בְּשִׁשּׁוֹן וְשִׂמְחָה
 וְלִרוּחָם הַנוֹבֵעַ מֵהֶם
 ;אוֹתוֹ כְּבוֹד וְאוֹתָהּ תִּשְׂבַּחָהּ
 לְאֵל הָרֶם [לְרוּחַ], הָאֶחָד בְּאַחַדוֹת
 הֵבוּ כְבוֹד וְעוֹז, הֵבוּ בְרָכָהּ

לָחֶם מִשָּׁמַיִם הַגִּשְׁתָּ לָהֶם
 וְבוֹ צְפוּנָה כָּל שִׂמְחָהּ

Transiturus de Hoc Mundo, 1264

Urban Bishop, servant of the servants of God, to the venerable brothers, Patriarchs, Archbishops, Bishops, and other prelates of the Church, health and the apostolic blessing.

About to pass from this world to the Father, our Saviour the Lord Jesus Christ, since the time of his Passion was at hand, instituted the great and wonderful Sacrament of his Body and Blood, bestowing his Body as food and his Blood as drink. For, as often as we eat this bread and drink this cup, we announce the death of the Lord. Indeed, at the institution of this Sacrament, he himself said to the Apostles: Do this in memory of me: so that for us the special and outstanding memorial of his love would be this venerable Sacrament; a memorial in which we attain the corporeal Presence of the Saviour himself. Other things which we remember we embrace spiritually and mentally: we do not thereby obtain their real presence. However, in this sacramental commemoration, Jesus Christ is present with us in his proper substance, although under another form.

As he was about to ascend into heaven, he said to the Apostles and their helpers, I will be with you all days even unto the consummation of the world. He comforted them with a gracious promise that he would remain and would be with them even by his corporeal presence. **Therefore he gave himself as nourishment, so that, since man fell by means of the food of the death-giving tree; man is raised up by means of the food of the life-giving tree. Eating wounded us, and eating healed us.** Thus the Saviour says, **My Flesh is real food. This bread is taken but truly not consumed, because it is not transformed into the eater. Rather, if it is worthily received, the recipient is conformed to it.**

We should celebrate continuously the memory of this memorial, because the more frequently his gift and favour are looked upon, so much the more firmly are they kept in memory. **Therefore, although this memorial Sacrament is frequented in the daily solemnities of the Mass, we nevertheless think suitable and worthy that, at least once a year – especially to confound the lack of faith and the infamy of heretics – a more solemn and honourable memory of this Sacrament be held.**

This is so because on Holy Thursday, the day on which the Lord himself instituted this Sacrament, the universal Church, occupied with the reconciliation of penitents, blessing the chrism, fulfilling the Commandments about the washing of the feet and many other such things, is not sufficiently free to celebrate so great a Sacrament. Moreover we know that, while we were constituted in a lesser office, it was divinely revealed to certain Catholics that a feast of this kind should be celebrated generally throughout the Church. Therefore, to strengthen and exalt the Catholic Faith, we decree that, besides the daily memory that the Church makes of this Sacrament, there be celebrated a more solemn and special annual memorial. **Then let the hearts and mouths of all break forth in hymns of saving joy; then let faith sing, hope dance, charity exult, devotion applaud, the choir be jubilant, and purity delight.** Then let each one with willing spirit and prompt will come together, laudably fulfilling his duties, celebrating the Solemnity of so great a Feast.

הנס של בולסנה

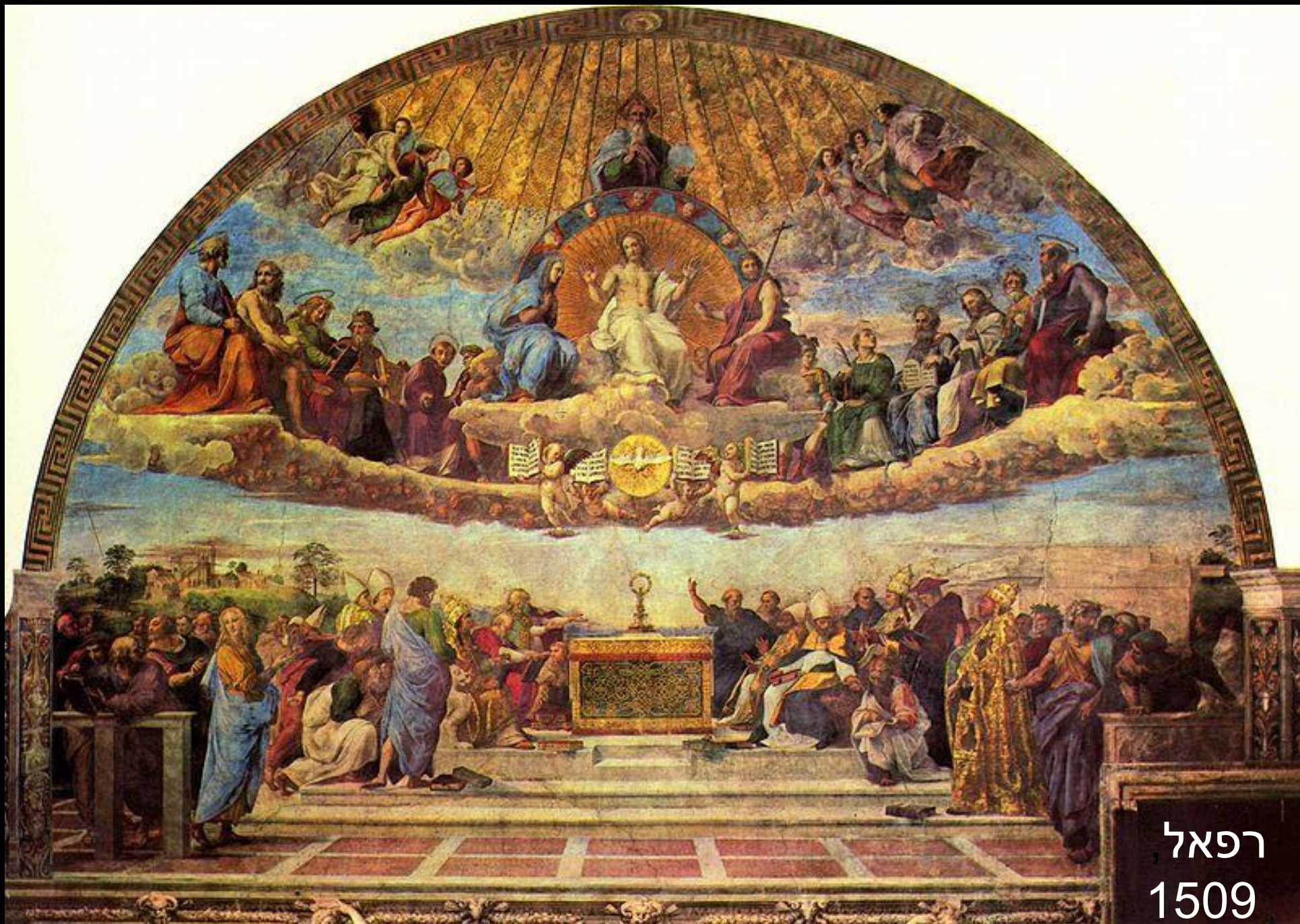
מאה 13, אומן לא ידוע

ORVIETO

רפאל
1509

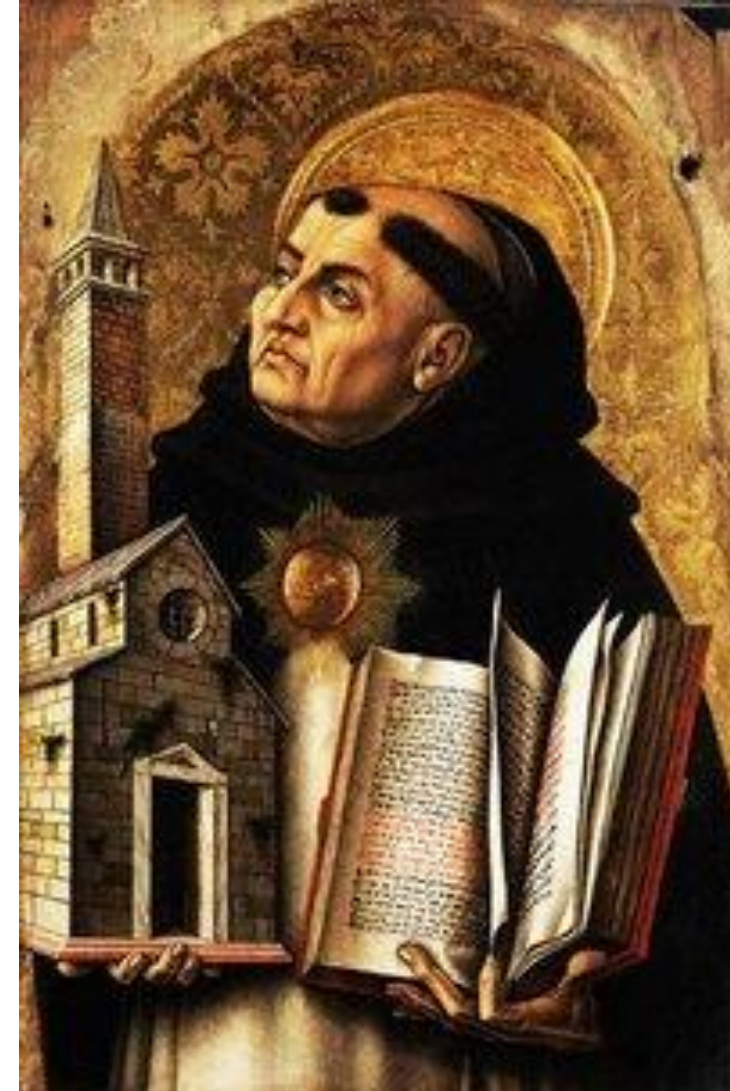

CORPUS CHRISTI

Officium de corpore Christi 1264

by St. Thomas Aquinas, Under Pope Urban IV

LAUDA SION,
ADORO TE DEVOTE,
PANGE LINGUA,
SACRIS SOLLEMNIS
VERBUM SUPERNUM..

St. Thomas Aquinas

Doctor Angelicus

<https://aleteia.org/2017/03/30/unprecedented-pope-francis-moves-roman-corpus-christi-procession-from-thursday-to-sunday/>

יום חמישי בחודש י

חג קורפוס כריסטי,

Monstrance
Ostensorium

Lauda Sion

(Laud, O Sion, thy Salvation)

האדרת האוקריסטיה, ברוח
"סומה תאולוגיה"

ציון היא הכנסייה

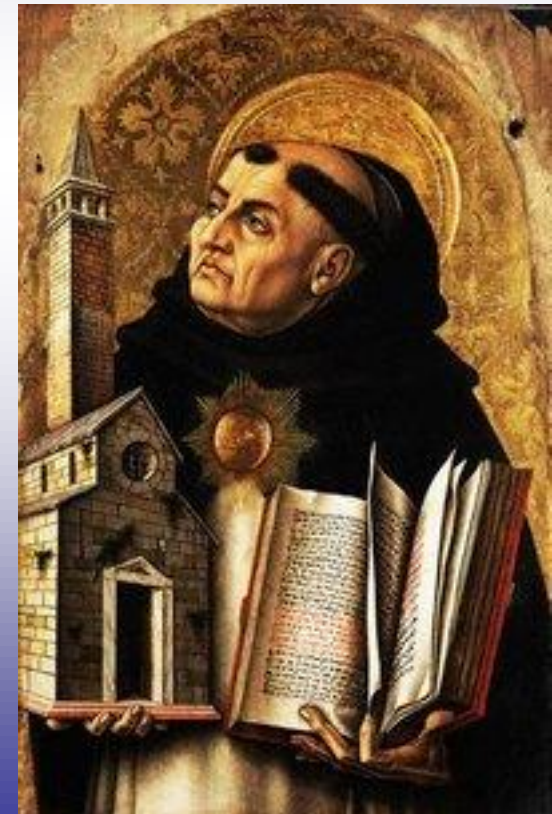
Corpus Christi

Under Pope Urban IV :

Officium de corpore Christi, 1264

by St. Thomas Aquinas

- **Adoro te (devote)**
 - Lauda Sion
 - Pange Lingua
 - Sacris Sollemnis
 - Verbum Supernum

Adoro te devote, latens Deitas,
HIDDEN God, devoutly I adore Thee,

quae sub his figuris vere latitas:
truly present underneath these veils:

tibi se cor meum totum subiicit,
all my heart subdues itself before Thee,

quia te contemplan totum deficit
since it all before Thee faints and fails .

http://www.youtube.com/watch?v=n0_vznxcNZ8

Adoro te devote

Visus, tactus, gustus in te fallitur,
Not to sight, or taste, or touch be credit

sed auditu solo tuto creditur;
hearing only do we trust secure;

credo quidquid dixit Dei Filius:
I believe, for God the Son has said it-

nil hoc verbo Veritatis verius .

Word of truth that ever shall endure .

קורפוס קריסטי בכנסיית הקבר

קורפוס קריסטי – הקפות סביב הקבר הקדוש

Adoro te devote

In cruce latebat sola Deitas,

On the cross was veiled Thy Godhead's splendor,

at hic latet simul et humanitas;

here Thy manhood lies hidden too;

ambo tamen credens atque confitens,

unto both alike my faith I render,

peto quod petivit latro paenitens .

and, as sued the contrite thief, I sue.

Adoro te devote

Plagas, sicut **Thomas**, non intueor;

Though I look not on Thy wounds with Thomas,
Deum tamen meum te confiteor;

Thee, my Lord, and Thee, my God, I call:

fac me tibi semper magis credere,

make me more and more believe Thy promise,
in te spem habere, te diligere .

hope in Thee, and love Thee over all .

Adoro te devote

O memoriale mortis Domini!

O memorial of my Savior dying,

panis vivus, vitam praestans homini!

Living Bread, that gives life to man;

praesta meae menti de te vivere

make my soul, its life from Thee supplying,

et te illi semper dulce sapere .

taste Thy sweetness, as on earth it can.

Deign, O Jesus, **Pelican** of heaven,
me, a sinner, in Thy Blood to lave,
to a single drop of which is given
all the world from all its sin to save .

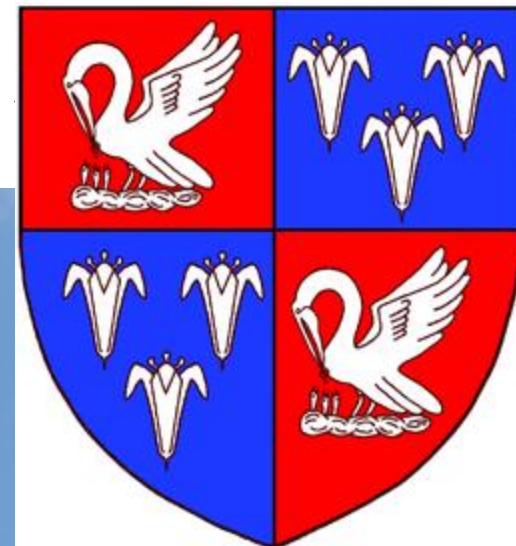
Pie **pellicane**, Iesu Domine,
me immundum munda tuo sanguine;
cuius una stilla salvum facere
totum mundum quit ab omni scelere .

Adoro te devote

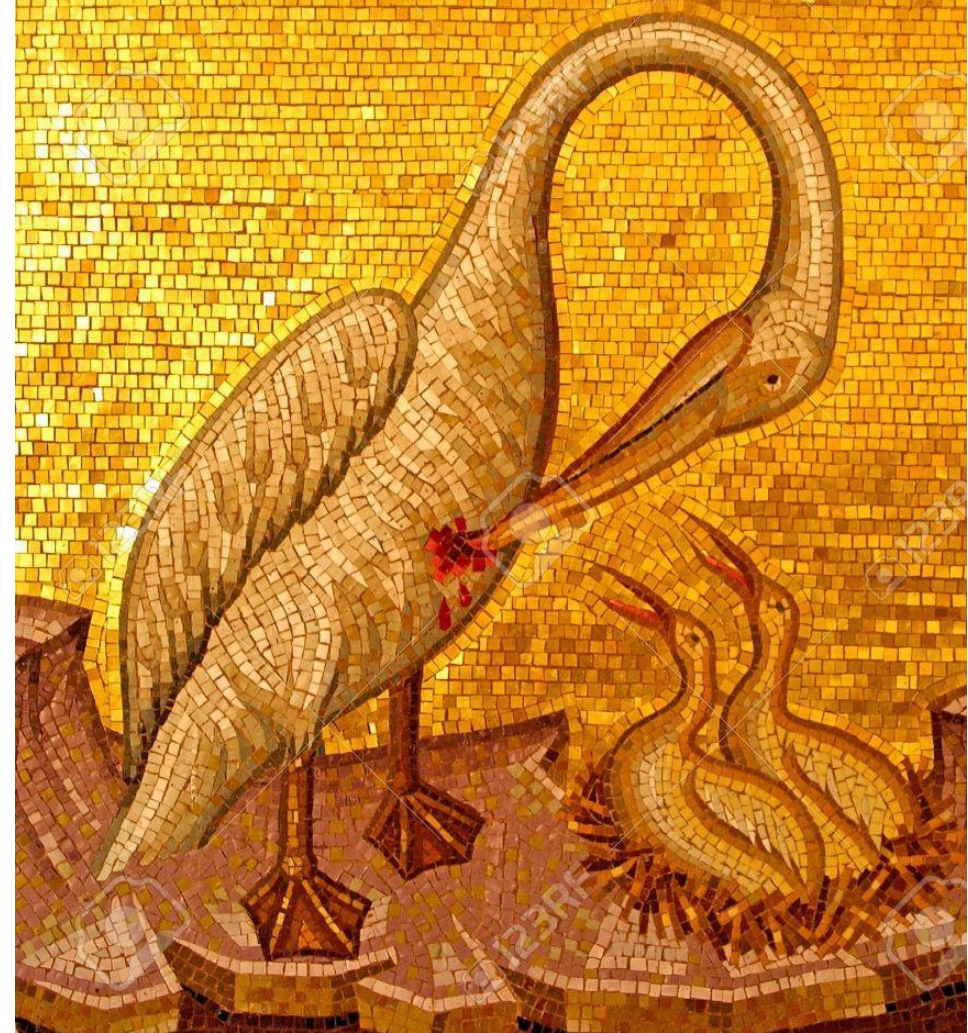

Corpus Christi College, Cambridge

ὩΣΠΕΡ ΠΕΛΕΚΑΝ
ΤΕΤΡΩΜΕΝΟΣ
ΤΗΝ ΠΛΕΥΡΑΝ ΣΟΥ

מנזר קיקוס

Adoro te devote

lesu, quem velatum nunc aspicio,
Contemplating, Lord, Thy hidden presence,

oro fiat illud quod tam sitio;
grant me what I thirst for and implore,

ut te revelata cernens facie,
in the revelation of Thy essence

visu sim beatus tuae gloriae.

Amen .

to behold Thy glory evermore.

Amen .

Latin from the Roman Missal. Translation by John O'Hagan (1822-1890)

LAUDA SION

LAUDA Sion Salvatorem,
ZION, to Thy Savior sing,

lauda ducem et pastorem,
to Thy Shepherd and Thy King!

in hymnis et canticis.
Let the air with praises ring!

Quantum potes, tantum aude:
All thou canst, proclaim with mirth,

quia maior omni laude,
far higher is His worth

nec laudare sufficis.
than the glory words may wing.

LAUDA SION

Laudis thema specialis,

Lo! before our eyes and living

panis vivus et vitalis

is the **Sacred Bread life-giving,**

hodie proponitur.

theme of canticle and hymn.

Quem in sacrae mensa cenae,

We profess this **Bread from heaven**

turbae fratrum duodenae

to the Twelve by Christ was given,

datum non ambigitur.

for our faith rest firm in Him.

LAUDA SION

In hac mensa novi Regis,
On this altar of the King
novum Pascha novae legis,
this new Paschal Offering
phase vetus terminat.
brings an end to ancient rite.
Vetustatem novitas,
Shadows flee that truth may stay,
umbram fugat veritas,
oldness to the new gives way,
noctem lux eliminat.
and the night's darkness to the light.

LAUDA SION

Dogma datur christianis,
Words a nature's course derange,

quod in carnem transit panis,
that in Flesh the bread may change

et vinum in sanguinem.
and the wine in Christ's own Blood.

Quod non capis, quod non vides,
Does it pass thy comprehending?

animosa firmat fides,
Faith, the law of light transcending,

praeter rerum ordinem.
leaps to things not understood.

Ecce Panis Angelorum, Hail! Bread of the Angels, Manna,

factus cibus viatorum: **for us pilgrims food, and token**

vere panis filiorum, **of the promise by Christ spoken,**

non mittendus canibus. **children's meat, to dogs denied!**

In figuris praesignatur, **Shown in Isaac's dedication,**

cum Isaac immolatur, **in the Manna's preparation,**

agnus Paschae deputatur, **in the Paschal, immolation**

datur manna patribus. **in old types pre-signified**

LAUDA SION

Bone pastor, panis vere, **Jesus, Shepherd mild and meek,**
Iesu, nostri miserere: **shield the poor, support the weak;**
Tu nos pasce, nos tuere, **help all who Thy pardon sue,**
Tu nos bona fac videre **placing all their trust in You:**
in terra viventium. **fill them with Your healing grace!**
Tu qui cuncta scis et vales, **Source of all we have or know,**
qui nos pascis hic mortales: **feed and lead us here below.**
tuos ibi commensales, **grant that with Your Saints above,**
coheredes et sodales **sitting at the feast of love**
fac sanctorum civium. **we may see You face to face.**

Amen. Alleluia.

Sacris solemniiis

Sacris solemniiis iuncta sint gaudia, et ex praecordiis sonent praeconia; recedant vetera, nova sint omnia, corda, voces, et opera. Noctis recolitur cena novissima, qua Christus creditur agnum et **azyma** dedisse fratribus, iuxta legitima priscis indulta patribus. Post agnum typicum, expletis epulis, **Corpus Dominicum datum** discipulis, sic totum omnibus, quod totum singulis, eius fatemur manibus. Dedit fragilibus corporis ferculum, dedit et tristibus sanguinis poculum, dicens:

At this our **solemn feast** let holy joys abound, and from the inmost breast let songs of praise resound; let ancient rites depart, and all be new around, in every act, and voice, and heart.

Remember we that eve, when, the Last Supper spread, Christ, as we all believe, the Lamb, with **leavenless bread**, among His brethren shared, and thus the Law obeyed, of all unto their sire declared.

The typic Lamb consumed, the legal Feast complete, the Lord unto the Twelve **His Body gave to eat**; the whole to all, no less the whole to each did mete with His own hands, as we confess. He gave them, weak and frail, His Flesh, their Food to be; on them, downcast and sad, His Blood bestowed He: and thus to them He spake,

Accipite quod trado vasculum;
omnes ex eo bibite.

Sic sacrificium istud instituit,
cuius officium committi voluit
solis presbyteris, quibus sic
congruit, ut sumant, et dent
ceteris.

Panis angelicus fit panis
hominum; dat panis caelicus
figuris terminum;
O res mirabilis: manducat
Dominum pauper, servus et
humilis. Te, trina Deitas
unaque, poscimus: sic nos tu
visita, sicut te colimus; per tuas
semitas duc nos quo tendimus,
ad lucem quam inhabitas.

"Receive this Cup from Me, and all of
you of this partake."

So He this Sacrifice to institute did will,
and charged His priests alone that
office to fulfill: to them He did confide:
to whom it pertains still to take, and the
rest divide. Thus

Angels' Bread is made the
Bread of man today: the Living
Bread from heaven with figures
dost away:

O wondrous gift indeed! the poor and
lowly may upon their Lord and Master
feed. Thee, therefore, we implore, O
Godhead, One in Three, so may Thou
visit us as we now worship Thee; and
lead us on Thy way, That we at last
may see the light wherein Thou
dwellst aye.

Sacris solemnibus

PANIS ANGELICUS לחם המלאכים

Panis angelicus fit panis
hominum;

dat panis caelicus figuris
terminum;

O res mirabilis: manducat
Dominum pauper, servus
et humilis.

Te, trina Deitas unaque,
poscimus: sic nos tu visita,
sicut te colimus; per tuas
semitas

duc nos quo tendimus,
ad lucem quam inhabitas

Angels' Bread is made the Bread
of man today:

the Living Bread from heaven with
figures dost away:

O wondrous gift indeed! the poor
and lowly may upon their Lord
and Master feed.

Thee, therefore, we implore, O
Godhead, One in Three, so may
Thou visit us as we now worship
Thee;

and lead us on Thy way,
That we at last may see the light
wherein Thou dwellest aye.

תהילים עח

משכיל לאסף האזינה עמי תורת הטה אֶזְנְכֶם לְאֹמְרֵי פִי. בִּאֲפֶתְחָהּ בְּמִשְׁלַל פִּי אֲבִיעֶה חִידוֹת מִנִּי קִדְם. ג אֲשֶׁר שָׁמְעֵנוּ וַנִּדְעֵם וְאֲבוֹתֵינוּ סִפְרוּ לָנוּ. ד לֹא נִכְחַד מִבְּנֵיהֶם לְדוֹר אַחֲרוֹן מִסִּפְרֵיהֶם תְּהִלּוֹת יְהוָה וְעֶזְרוֹ וְנִפְלְאוֹתָיו אֲשֶׁר עָשָׂה. ה וַיִּקָּם עֲדוֹת בִּיעֶקֶב וְתוֹרָה שָׁם בְּיִשְׂרָאֵל אֲשֶׁר צָוָה אֶת אֲבוֹתֵינוּ לְהוֹדִיעֵם לְבְנֵיהֶם. ו לְמַעַן יִדְעוּ דוֹר אַחֲרוֹן בְּנִים יוֹלְדוּ יִקְמוּ וַיִּסְפְּרוּ לְבְנֵיהֶם. ז וַיִּשְׁימוּ בְּאֱלֹהִים כְּסֹלֶם וְלֹא יִשְׁכְּחוּ מַעֲלָלֵי אֵל וּמִצְוֹתָיו יִנְצְרוּ. ח וְלֹא יִהְיוּ כְּאֲבוֹתָם דוֹר סוֹרֵר וּמְרָה דוֹר לֹא הָכִין לְבוֹ וְלֹא נֶאֱמָנָה אֶת אֵל רֹחוֹ. ט בְּנֵי אֶפְרַיִם נוֹשְׁקֵי רוּמֵי קִשְׁתֵּי הִפְכוּ בְיוֹם קָרֵב. י לֹא שָׁמְרוּ בְרִית אֱלֹהִים וּבְתוֹרָתוֹ מֵאֲנוּ לְלַכֵּת. יא וַיִּשְׁכְּחוּ עֲלִילוֹתָיו וְנִפְלְאוֹתָיו אֲשֶׁר הֶרְאָם. יב נֶגְדַת אֲבוֹתָם עָשָׂה פֶלֶא בְּאֶרֶץ מִצְרַיִם שְׂדֵה צֹעַן. יג בָּקַע יָם וַיַּעֲבִירֵם וַיַּצֵּב מִיָּם כְּמוֹ נֶדַי. יד וַיִּנְחַם בְּעַנְן יוֹמָם וְכָל הַלַּיְלָה בְּאוֹר אֵשׁ. טו יִבְקַע צָרִים בַּמִּדְבָּר וַיִּשְׁקַךְ כְּתֵהֲמוֹת רַבָּה. טז וַיּוֹצֵא נוֹזְלִים מִסְּלַע וַיִּזְרַד כְּנִהְרוֹת מַיִם. יז וַיּוֹסִיפוּ עוֹד לַחֲטֹא לוֹ לְמִרְוֹת עֲלִיוֹן בְּצִיָּה. יח וַיִּנְסוּ אֵל בַּלְבָּבָם לְשֹׁאֵל אֲכָל לִנְפֹשָׁם. יט וַיִּדְבְּרוּ בְּאֱלֹהִים אָמְרוּ הַיּוֹכֵל אֵל לַעֲרֹךְ שְׁלַחַן בַּמִּדְבָּר. כ הֵן הִפָּה צוּר וַיִּזְוְבוּ מַיִם וַיִּנְחָלוּם יִשְׁטֹפוּ הַגַּם לָחֵם יוֹכֵל תֵּת אִם יִכִּין שָׁאֵר לְעַמּוֹ. כא לֵכֵן שָׁמַע יְהוָה וַיִּתְעַבֵּר וְאֵשׁ נִשְׁקָה בִיעֶקֶב וְגַם אָף עָלָה בְּיִשְׂרָאֵל. כב כִּי לֹא הֶאֱמִינוּ בְּאֱלֹהִים וְלֹא בִטְחוּ בִישׁוּעֵתוֹ. כג וַיִּצּוּ שְׁחָקִים מִמֶּעַל וּדְלִיתֵי שָׁמַיִם פָּתַח. כד וַיִּמְטַר עֲלֵיהֶם מִן הַשָּׁמַיִם וַיִּדְגַּן שָׁמַיִם נָתַן לָמוֹ.

כה לָחֵם אֲבִירִים אָכַל אִישׁ צִידָה שָׁלַח לָהֶם לֶשֶׁבַע. כו יִסַּע קָדִים בְּשָׁמַיִם וַיִּנְהַג בְּעֶזְרוֹ תִימָן. כז וַיִּמְטַר עֲלֵיהֶם כְּעָפָר שָׁאֵר וּכְחוֹל יָמִים עוֹף כָּנָף. כח וַיִּפֹּל בְּקֶרֶב מַחְנֵהוּ סָבִיב לְמִשְׁכַּנְתּוֹ. כט וַיֹּאכְלוּ וַיִּשְׂבְּעוּ מְאֹד וְתִאֲוָתָם יָבֵא לָהֶם. ל לֹא זָרוּ מִתִּאֲוָתָם עוֹד אֲכָלָם בְּפִיהֶם. לא וְאָף אֱלֹהִים עָלָה בָהֶם וַיִּהְרַג בְּמִשְׁמַנֵּיהֶם וּבְחוּרֵי יִשְׂרָאֵל הִכְרִיעַ. לב בְּכָל זֹאת חָטְאוּ עוֹד וְלֹא הֶאֱמִינוּ בְּנִפְלְאוֹתָיו.

PANGE LINGUA

Pange, lingua,
gloriosi Corporis
mysterium,
Sanguinisque pretiosi,
quem in mundi
pretium fructus ventris
generosi Rex effudit
Gentium.

Sing, my tongue,
the Saviour's glory, of
His Flesh, the
mystery sing; of the
Blood, all price
exceeding, shed by
our Immortal King,
destined, for the
world's redemption,
from a noble Womb to
spring.

PANGE LINGUA

Nobis datus, nobis natus ex
intacta Virgine, et in mundo
conversatus, sparso verbi
semine, sui moras incolatus
miro clausit ordine.

Of a pure and spotless Virgin
born for us on earth below,
He, as Man, with man
conversing, stayed, the seeds
of truth to sow; then He closed
in solemn order wond'rously
His Life of woe.

•

PANGE LINGUA

In supremæ nocte coenæ
recumbens cum fratribus
observata lege plene cibus in
legalibus, cibum turbae
duodenæ se dat suis
manibus.

On the night of that Last Supper,
seated with His chosen band,
He, the Paschal Victim eating,
first fulfils the Law's command;
then as Food to His Apostles
gives Himself with His own
Hand.

PANGE LINGUA

Verbum caro, **panem verum**
verbo carnem efficit:
fitque sanguis Christi merum,
et si sensus deficit,
ad firmandum cor sincerum
sola fides sufficit.

Word-made-Flesh, **the bread of**
nature by His Word to Flesh
He turns;
wine into His Blood He
changes;
what though sense no change
discerns?
Only be the heart in earnest,
faith her lesson quickly learns.

PANGĒ LINGUA

Tantum ergo Sacramentum
veneremur cernui:
et antiquum documentum
novo cedat ritui:
praestet fides supplementum
sensuum defectui.

לְרַז הָאֵל, לְקָדוֹשׁ כֹּה נִשְׁגָּב;
נִשְׁתַּחֲוֶה וְנִסְגֹּד בְּרַעְדָּה
הַסֵּדֶר יִשָּׁן תָּם וְנִסּוּג, חֶלֶף
בְּפָנֵי חֲדוֹשׁ הַבְּרִית בַּתּוֹדָיָה
וְאִם חוֹשֵׁי אָדָם נְבוֹכוֹ
הָאֲמוּנָה אֹר לָנוּ וּבִטְחָה

PANGE LINGUA

Genitori, Genitoque laus
et jubilatio, salus,
honor, virtus quoque
sit et benedictio:
Procedenti ab utroque
compar sit laudatio.
Amen. Alleluja.

V. Panem de caelis praestitisti eis.
R. Omne delectamentum in se
habentem.

לְאָבִי-עַד וְלִבְנוֹ מוֹלְדוֹ
נֹאמַר הַלֵּל בְּשִׁשּׁוֹן וְשִׁמְחָה
וְלְרוּחָם הַנוֹבֵעַ מֵהֶם
;אוֹתוֹ כְּבוֹד וְאוֹתָהּ תִּשְׁבְּחָה
לְאֵל הָרִם [לְרוּחַ], הָאֶחָד
בְּאַחַדוֹת
הֵבוּ כְבוֹד וְעוֹז, הֵבוּ בְרָכָה
אֲמֵן. הַלְלוּיָהּ.

לְחֵם מִשָּׁמַיִם הַגִּשְׁתָּ לָהֶם
וְבוֹ צְפוּנָה כָּל שִׁמְחָה

Adoro te devote, latens Deitas,
HIDDEN God, devoutly I adore Thee,

quae sub his figuris vere latitas:
truly present underneath these veils:

tibi se cor meum totum subiicit,
all my heart subdues itself before Thee,

quia te contemplan totum deficit
since it all before Thee faints and fails .

Visus, tactus, gustus in te fallitur,
Not to sight, or taste, or touch be credit

sed auditu solo tuto creditur;
hearing only do we trust secure;

credo quidquid dixit Dei Filius:
I believe, for God the Son has said it-

nil hoc verbo Veritatis verius .

Word of truth that ever shall endure .

In cruce latebat sola Deitas,

On the cross was veiled Thy Godhead's splendor,

at hic latet simul et humanitas;

here Thy manhood lies hidden too;

ambo tamen credens atque confitens,

unto both alike my faith I render,

peto quod petivit latro paenitens .

and, as sued the contrite thief, I sue.

Plagas, sicut **Thomas**, non intueor;

Though I look not on Thy wounds with Thomas,
Deum tamen meum te confiteor;

Thee, my Lord, and Thee, my God, I call:

fac me tibi semper magis credere,

make me more and more believe Thy promise,
in te spem habere, te diligere .

hope in Thee, and love Thee over all .

O memoriale mortis Domini!

O memorial of my Savior dying,

panis vivus, vitam praestans homini!

Living Bread, that gives life to man;

praesta meae menti de te vivere

make my soul, its life from Thee supplying,

et te illi semper dulce sapere .

taste Thy sweetness, as on earth it can.

Pie **pellicane**, Iesu Domine,
me immundum munda tuo sanguine;
cuius una stilla salvum facere
totum mundum quit ab omni scelere .

Deign, O Jesus, **Pelican** of heaven,
me, a sinner, in Thy Blood to lave,
to a single drop of which is given
all the world from all its sin to save .

lesu, quem velatum nunc aspicio,
Contemplating, Lord, Thy hidden presence,

oro fiat illud quod tam sitio;
grant me what I thirst for and implore,

ut te revelata cernens facie,
in the revelation of Thy essence

visu sim beatus tuae gloriae.

Amen .

to behold Thy glory evermore.

Amen .

Latin from the Roman Missal. Translation by John O'Hagan (1822-1890)

LAUDA Sion Salvatorem,
ZION, to Thy Savior sing,

lauda ducem et pastorem,
to Thy Shepherd and Thy King!

in hymnis et canticis.
Let the air with praises ring!

Quantum potes, tantum aude:
All thou canst, proclaim with mirth,

quia maior omni laude,
far higher is His worth

nec laudare sufficis.
than the glory words may wing.

Carl Emil Doepler

Bavaria

ספרד (El Colacho)

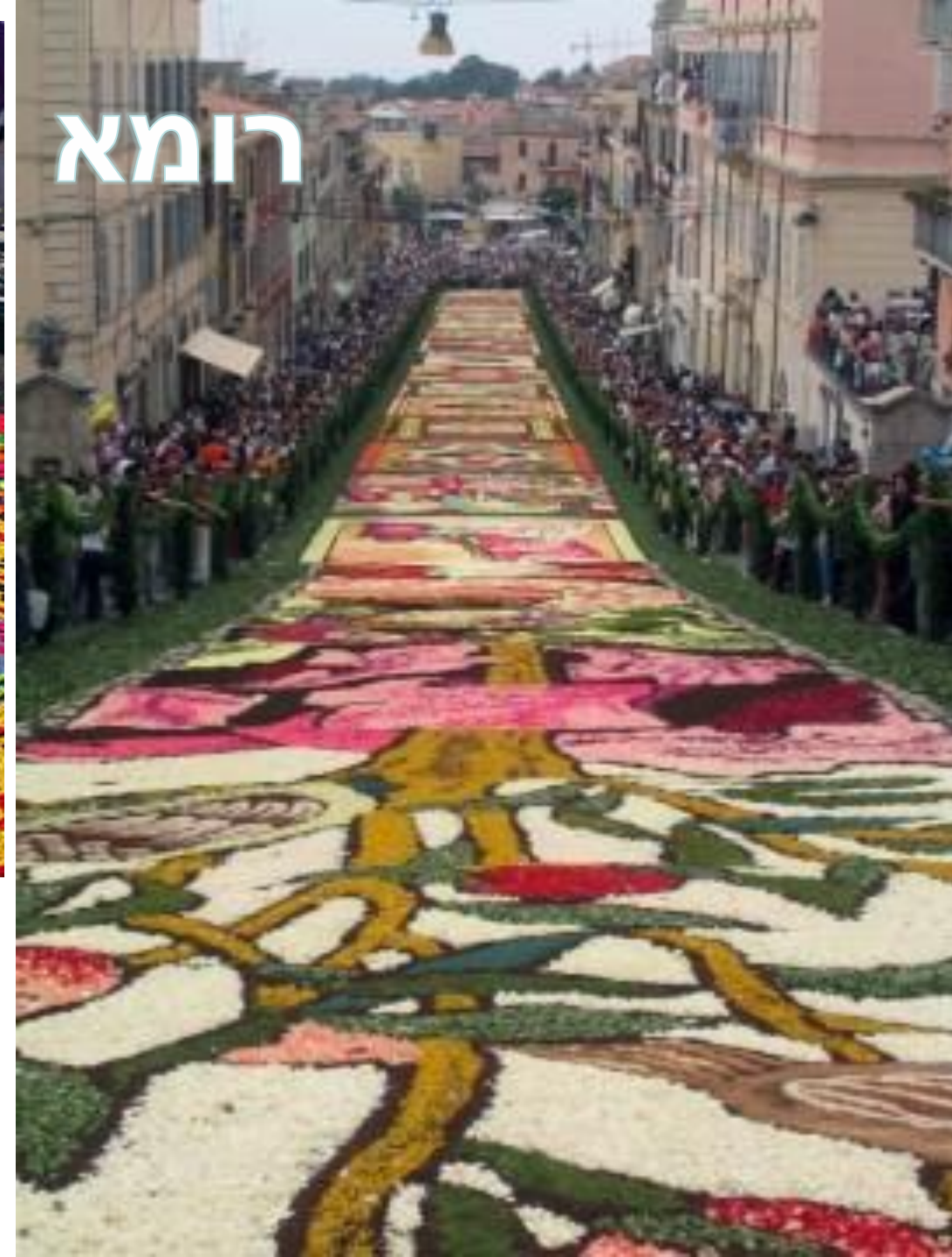

פרו

ספלו,
איטליה

© Eduardo Olmstead

